

STŮL – MÍSTO SETKÁVÁNÍ

EVA
MUROŇOVÁ

Prostřený stůl, vůně koláčů, bábovky je často spojená s vůní domova nebo dětství prožitého u babičky. Jaký tvar měl stůl a jakou barvu ubrus, na kterém koláče ležely? Jak vypadal hrnek, talíř, vedle koho bylo moje místo? Vzpomínky na chvíle u stolu jsou v životě člověka důležité a mnohý vzor na ubruse, okraj talíře nebo nezaměnitelnou vůni nosíme hluboko v sobě. Kde je teď moje místo u stolu? Koho mám vedle sebe?

Každá věc má svůj střed, své těžiště, místo, které je něčím zvláštní a cenné. Je to místo, kde obvykle nacházíme to nejvzácnější. Jablko má uvnitř semínka budoucího stromu, člověk má ve svém nitru srdce, v jehož tichu slyší Boží hlas. Rodina má také své místo vzácných věcí.

Kde je? Není to sedačka v obývacím pokoji, ani skrýš s cenností nebo bankovní účet. Není to dokonce ani kříž na stěně nebo koutek v místnosti s obrázkem a svíčkou.

Je to místo mnohem obyčejnější, které všichni důvěrně známe. Je to stůl, u kterého se scházíme, jíme a mluvíme spolu, u kterého se hádáme, počítáme, jestli peníze vydrží do další výplaty, stůl, na který rozléváme polévku, do kterého boucháme pěstí a děti do něj ryjí vidličkou svůj první obrázkový podpis.

Pro malé děti je plocha stolu velkým světem. Není to místo, kde se musím určitým způsobem chovat, ale místo, kam patřím, kde mám svou židli, svůj talíř, své prostírání a jistotu, že to místo je moje a vedle mě jsou lidé, kteří mě mají rádi takového, jaký jsem.

Do středu stolu naprosto přirozeně pokládáme důležité věci, aby byly všem na dosah. Vázu s květinou, hrnek s polévkou, narozeninový dort, košík s chlebem, adventní věnec, svíci...

Místem vzácných věcí každé rodiny je střed kuchyňského stolu a záleží jen na nás, co si na toto místo položíme.

POHÁDKA NEJEN PRO DĚTI O JEDNÉ VZÁCNÉ VĚCI

Bohatému králi a královně se po dlouhé době narodilo jediné dítě, děvčátko. Malou princeznu měli všichni rádi, opatrovali ji jako oko v hlavě a měli velký strach, aby se jí nic zlého nestalo. Princezna si směla hrát jen v zámku a v královské zahradě, která byla obehnána vysokou zdí.

V zahradě si princezna hrávala nejraději. Mezi stromy, keři, květinami a ptáky se cítila dobře. Nejvíce se však princezně líbilo v malém domku uprostřed zahrady, kde bydlela moudrá stařenka. Vždy odpoledne, každý den ve stejnou dobu, nechávala princezna všechno ležet a utíkala do útulné kuchyně, odkud se šířila po celé zahradě líbezná vůně.

Stařenka pekla chléb. Nikdo z celého městečka, ani nejvyhlášenější královští kuchaři neuměli upéct tak chutný chléb jako ona. Princezna sedávala u kuchyňského stolu a čekala, až chléb

Eva Muroňová je vdaná, má 3 děti. Je zaměstnaná v Katechetickém centru při ostravsko-opavském biskupství. Asi 12 let katecheticky pracuje s dětmi (vlastními i cizími).

vychladne. První kousek čerstvého chleba patřil jí. Byl dobrý! V tu chvíli nebylo na světě nic lepšího a chutnějšího. Tato vzácná chvíle byla v životě princezny malou každodenní slavností.

Čas ubíhal a princezna rostla. Jednoho dne se v královské zahradě objevil překrásný barevný ptáček. Princezna ještě nikdy takové nádherné stvoření neviděla. Opatrně se k němu přiblížila a potichu se zeptala: „Odkud jsi, překrásný ptáčku?“ „Jsem ze světa za vysokou zdí,“ odpověděl. „Je tam hodně takových ptáčků, jako jsi ty?“ ptala se princezna užasle. „Celý svět venku je pestrý a překrásný!“

Princezna byla zvědavá. Dosud ji svět za zdí nelákal, a teď? Chtěla se tam podívat, ale bála se zeptat rodičů. Co kdyby jí to nedovolili?

V malém domku však vyprávěla, co se jí stalo a co má v plánu. Stařenka neřekla nic, jen vstala a ze spíže vytáhla čerstvý chléb. Zabalila ho do čistého šátku a podala jej princezně.

Druhý den časně ráno opustila princezna potichu zámek. Za branou se setkala s barevným ptáčkem a vydala se za ním směrem k městu.

Ptáček zavedl princeznu na trh. Co tam všechno princezna neviděla! Lidé nakupovali a prodávali pestré látky, zlaté stužky, blýskavé korálky, malované hrníčky a voňavé byliny. Dospělí a děti tancovali, hrála veselá muzika. I když nikdy předtím lidé princeznu neviděli, poznali, že je to královská dcera, zdravili ji, zvali ji k sobě a pořádali pro ni veliké slavnosti. Princezna ani nepomyslela na to, aby se vrátila domů.

Jen v noci, když všechno utichlo, stýskalo se jí po domově a cítila se opuštěná a ztracená. V tu chvíli rozbalovala šátek s chlebem, který dostala na cestu. Přivoněla si, kousíček odkrojila a bylo jí, jako by seděla doma v útulné kuchyni stařenčina domku uprostřed zahrady.

Barevný ptáček lákal princeznu dál. Chodila z jednoho místa na druhé a stále více se vzdalovala od domova. Už ji nikdo neznal, už ji nikdo k sobě nezval. Prodala své šperky a šaty, aby si opatřila něco k jídlu. Vypadala jako úplně obyčejné děvče a cítila se stále hůř. Chleba, který měla na cestu, už dávno snědla a ptáček, kterého se chtěla zeptat, jak se dostane domů, někam zmizel. Zůstala sama. Ráda by se vrátila domů, ale nevěděla kudy.

Našla si práci u jednoho sedláka a za jídlo a střechu nad hlavou u něj dlouhý čas sloužila jako děvče. Unavená vzpomínala na domov a plakala steskem.

Jednoho dne, když odpoledne odpočívala v polích po těžké práci, ucítila znenadání ve vlasech čerstvý vítr. V tom větru bylo cosi zvláštního. Zhluboka se nadechla a poznala vůni chleba, který pekla stařenka v kuchyni svého domku. Princezna jako omámená vstala a vydala se po větru. Putovala několik dní. Vůně chleba ji vedla přes pole a lesy. Brzy začala poznávat krajinu a jednoho rána, krátce před východem slunce došla k zámecké zdi.

Zůstala stát a polekala se, když viděla, jak ubohý a opuštěný je královský zámek a zahrada. Před branou seděla stará žebračka. Princezna se jí zeptala na krále a královnu a žena odpověděla: „Zemřeli zármutkem, když se jim ztratila jejich jediná dcera. Princezna se nevrátila a zámek zůstal prázdný a opuštěný.“

Princezna pomalu procházela zpustošenou a zarostlou zahradou. Stromy a keře se vpletly do sebe tak, že se stěželo projít. Trny jí škrábaly po tvářích, když princezna uviděla světlo. Vycházelo ze stařenčina domku. Dveře byly otevřené a domek prázdný. V kamnech hořel oheň a na stole ležely věci potřebné k přípravě chleba: mouka, sůl, droždí a mléko.

Princezna neváhala a dala se do práce. Uhnětl chlebové těsto, postavila jej do tepla, sedla si ke stolu a čekala, až těsto vykyne. Tu k ní přistoupila stará žebračka, kterou potkala u brány, a princezna v ní poznala svou stařenku. Šťastná jako nikdy předtím jí princezna vyprávěla všechno, co v dalekém světě prožila. Pak společně vložily těsto do kamen, a když kuchyní zavoněl chléb, věděla princezna, že je zase doma.

Když byl chléb upečený, plné radosti a vděčnosti pozvaly všechny chudé, aby se dosyta najedli a oslavili princeznin návrat.

Princezna se stala královnou a stařenka její moudrou rádkyní. Každé odpoledne, vždy ve stejnou dobu, byly obě v královské kuchyni a pekly čerstvý chleba pro sebe a své hosty. Vůně chleba se linula přes zahradu až do blízkého města a stala se znamením pro všechny chudé, nemocné a opuštěné, kteří zrovna procházeli kolem. Brzy se tento zvyk rozšířil po celém království. Vždy odpoledne, každý den ve stejnou dobu, se lidé dělili o chléb s přáteli, sousedy, kolemjdoucími, s velkými i malými, bohatými a chudými. Chléb se stal znamením, že všichni patří k sobě a tvoří jednu společnou rodinu.

Místem vzácných věcí každé rodiny je střed kuchyňského stolu a záleží jen na nás, co si na toto místo položíme.

Pohádka přibližuje dětem důležité poselství o chlebu a o domově a také my v ní můžeme najít velké bohatství.

Královský zámek se zahradou je obrazem rodiny. Je to místo, ze kterého vycházíme do světa a do které se můžeme kdykoli vrátit. Blízcí lidé jsou zdi, která nás může chránit i omezovat. Vzácným místem je domek uprostřed zahrady, kde se peče chléb. To je

obraz stolu a toho, co potřebujeme k životu. Každodenní chléb, který potřebujeme a o který se můžeme s druhými dělit se stává znamením toho, který je „Chlebem života.“

Rodinný stůl je malým odleskem zahrady, ze které jsme vyšli a do které se jednou s Boží pomocí vrátíme.

Dnes nenajdete rady, co dělat u stolu s dětmi, ale jakou vzácnou chvíli mohou být obyčejné věci, které děláme každý den:

Když dáváme ubrus na stůl...

je to vzácná chvíle, protože zdobíme místo setkání člověka s druhým člověkem a člověka s Bohem. Střed stolu můžeme zvýraznit barevným šátkem, papírovým prostíráním, které děti vyrobily...

Když prostíráme stůl...

je to vzácná chvíle, protože dáváme do jeho středu důležité věci: svíce, znamení toho, který je světlem světa, nebo chléb, znamení toho, který je chlebem života.

Když sedáme ke stolu...

je to chvíle vzácného daru, protože máme u stolu své místo, svůj talíř, prostírání, oblíbený hrnek a nejsme sami.

Když jíme...

je to vzácná chvíle, protože se dělíme s ostatními nejen o jídlo, ale i sami o sebe, o svůj čas. Je to chvíle, kdy se stáváme jeden druhému chlebem.

Peři vám hodně vzácných chvil strávených u společného stolu.

RECEPT NA PŠENIČNÝ CHLÉB PRO TY, KTERÍ CHTĚJÍ ZAKUSIT VŮNI PEČENÉHO CHLEBA VE SVÉM DOMOVĚ:

*1/2 kg pšeničné mouky „špalda“
1 polévková lžíce soli
2 polévkové lžíce medu
1 polévková lžíce kmínu
1 polévková lžíce loupaných slunečnicových semínek
2 balíčky kvasnic
3/4 1 vlažného mléka*

Všechny přísady smícháme dohromady a uhněteme pevné těsto. Necháme jej uležet na teplém místě. Formu vymažeme máslem a vysypeme slunečnicovými semínky. Když těsto zvětší svůj objem asi o třetinu, vložíme těsto do formy a pečeme v troubě při 180 °C asi 1,5 hodiny.